

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Trithemij, Spanheimensis, Et Postea Divi Jacobi apud Herbipolim Abbatis, Viri suo aevo doctissimi. Tomus ... Annalivm Hirsavgiensivm

Opus nunquam hactenus editum, & ab Eruditis semper desideratum.
Complectens Historiam Franciae Et Germaniae, Gesta Imperatorum,
Regum ...

Trithemius, Johannes

S. Galli, 1690

De Regenbodone hujus Monasterij Hirsaugiensis tertio Abbate, qui præfuit
annis sex, Mensibus tribus, diebus decem & novem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38550

Gerungus
Abbas II.
moritur.

tificum Neometensium quartus decimus, & præfuit annis 6. Eodem anno, ultimâ die mensis Julij, Gerungus hujus Monasterij sancti Aurelij Hirsaugiensis Abbas secundus moritur, & juxta Lutbertum Antecessorem suum cum debita solemnitate sepelitur. Anno videlicet eatenus transactâ vitâ primo & septuagesimo, assumpti autem officij dignitatis Abbatis tricesimo secundo completo, & tertio inchoato: Vir per omnia Deo devotus, & non minus in spiritualium moderatione idoneus, quàm in administratione temporalium circumspectus.

De Regenbodone hujus Monasterij Hirsaugiensis tertio Abbate, qui præfuit annis sex, Mensibus tribus, diebus decem & novem.

Regenbodo
Bavary
natione.

Reverendissimo autem Gerungo Abbate, hujus Monasterij secundo viam universâ carnis ingresso, & honorificè juxta consuetudinem Ordinis sepulto, convenientes ad locum Capitularem Fratres, quorum jam magnus fuit numerus, post orationes ad Deum, & necessarios pro instante negotio tractatus inter se habitos, Senem quendam Monachum venerabilem, cujus nomen Regenbodo fuit, in Abbatem concorditer elegerunt: qui præfuit annis sex, mensibus tribus, diebus verò 19. homo Religiosus, pius, & ad Dei cultum singulari devotione studiosus. Erat autem testante Megenfrido Monacho, natione Bavarus, & de notabili prosapia procreatus. Qui puer ad scholas positus, semper in melius discendo, proficere studuit, & brevi tempore factus in omni scriptura tam humana, quàm divina evasit. Hic postea Canonicus factus in Constantiensi Ecclesia honoribus mundi gloriosus apparuit: & ob id paulatim etiam animo defluere capit. Sed miserante Deo ad seipsum reversus compungitur, & arctioris vitæ semitas secum in animo meditatur. Tandem post multos anfractus fluctuantium cogitationum venit ad Hirsaugiam, & sub magisterio Gerungi Abbatis monasticum schema induit, & usque ad mortem in omni puritate conversationis monasticæ studiosus fuit. Magnæ pietatis, & miserationis in pauperes extitit, utpote qui cibos sibi competentes sapiens in usus pauperum distribuens, jejunos, & esuriens ipse permanebat.

Hetvvidus
tribulat
Monasterium.

Fuit his temporibus quidam homo, nomine Hetvvidus, qui tyrannidem agens in pauperes, etiam sanctam D. Aurelij Congregationem injurijs, & contumelijs perturbare non timuit; Pecuniarum etenim summam non parvam se mutuâsse Gerungo Abbati, dum viveret, mendaciter asseruit; quam nisi celeriter restituant Fratres, grandia Cœnobio incommoda se allaturum comminatus fuit. Jubeat Regenbodo piensissimus Abbas Fratres orationibus insistere, & negotium omnipotentis Dei judicio commendare. Et ecce, nocte præcedente diem placitandi ab utraq; parte præfixam, apparuit exactori falsidico in somnis dormienti beatissimus Præsul Aurelius dicens: *Cur mendacissime hominum, servientes mihi Monachos tuis inquietate mendacijs non metuisti? Certe non cedit tibi impunè hæc tanta presumptionis audacia.* Et hæc dicens, percussit pastorali ferulâ Tyrannum, adjiciens: *Accipe tuorum in me commissorum primitias,* post tri-

post viduum recepturus graviora: Nisi & mihi & fratribus meis satisfeceris, quos iniuste perturbare non timuisti. At mox Tyrannus tam pavore, quam verberere experrectus, totam nimio clamore domum replevit, convertens omnes in stuporem. Posterâ die lecto decumbens infirmus, & verberum impositione in toto corpore lividus, fecit ad se vocari quosdam à Fratribus, coram quibus veniâ petijt injuriarum, postulans cum lacrymis preces eorum ad S. Aurelium, quatenus & pristinam mereretur sanitatem recipere; & minas graviorum tormentorum evitare. Orantibus autem servis Dei pro eo brevi convaluit, & veniens ad Ecclesiam cum oblationibus promissis, placare sibi sanctum Aurelium anxius curavit.

Veniam precatur.

Anno prænotato Christianorum DCCCLXXXIV. mortuo Bertholfo Trevirorum Archiepiscopo, sicut diximus, Rathbodo, qui post eum in Coenobio Mediolacensi Abbas fuerat constitutus, etiam in Archipræfulatu Successor factus est, & præfuit annis ferme sex, & triginta, vir magnæ prudentiæ, & doctrinæ; qui tempore sui regiminis multa privilegia impetravit Ecclesiæ Trevirensi, tam ab Imperatoribus, quam & à summis Pontificibus.

Rathbodo Trevirorū Archiepisc.

DCCCLXXXV.

Anno Regenbodonis Abbatis secundo, Martinus Papa obiit, cui Adrianus tertius successit, & præfuit a nno uno, mensibus tribus; Vir magnanimus, qui mox in exordio sui Pontificatus statuit electionem Romani Pontificis debere esse in Cleri potestate liberam, & neque Imperatorum voluntati, neque alterius cujusquam mortalium arbitrio penitus subjectam. Eodem anno vicesimâ die mensis Martij, obiit Florbertus Monasterij sancti Matthiæ prope Treverim Monachus, atque Scholasticus; Vir certè undecunque doctissimus, qui multorum Præceptor Monachorum extitit, quos in omni genere doctrinarum nobiliter multum erudit. In omni siquidem scriptura, tam divina, quam humana fuit doctissimus, & non minus vitâ, quam eruditione venerandus. Scripsit de compositione Monochordi librum unum, de mortuorum resurrectione librum unum. De Trevirorum excidio, quod Nortmanni nuper Patriæ Mosellanæ intulerant, elegiaco versu libros quinque. In Proverbia Salomonis commentarios edidit pulcherrimos. Alia quoque nonnulla composuit, quæ ad manus nostras necdum pervenerunt. Huic in schola Monastica successit Eberhardus Presbyter & Monachus, omnifariam & ipse doctus, & præfuit magisterio annis ferme quatuor & viginti, qui etiam non spernenda composuit, & discipulos plures erudit.

Adrianus Papa III.

Florbertus Monachus Doctor.

DCCCLXXXVI.

Anno Regenbodonis Abbatis tertio, Julij mensis die 12. obiit Ansbaldus Abbas Brumiensis, vir summæ Religionis & sanctitatis, cujus animam regnare cum Christo in supernis non dubitamus. Cui in Abbacia successit Farabertus Monachus ejusdem loci multum venerabilis. Claruit his quoque temporibus Rembertus ex Monacho Corbejenis Cœnobij in Saxonia Archiepiscopus Bremensis, vir sanctissimæ conversationis, & magnus verbi prædicator divini, qui multorum corda hominum ad justitiæ semitas convertit. Annis autem novem in Pontificatu laudabiliter exactis, sextâ die mensis Februarij moritur, & in Ecclesia sua Cathedrali sepultus, multis deinceps miraculis coruscavit. Cujus festum

S. Ansbaldus Abbas moritur.

S. Rembertus ex Monacho Archiepiscop.

annuâ solemnitate die obitus sui colitur. Anno quoque prenotato Arnulfus Rex Gallorum moritur; anno regni sui secundo necdum completo, relinquens filium parvulum nomine Carolum. Mortuo autem rege Arnulfo, quoniam Carolus adhuc vix triennis fuit, proceres Galliarum de Rege creando cæperunt habere consilium, non ut genus desererent Carolini stemmatis, sed ut hostibus possent resistere, qui urgebant, in vicino manentibus Nortmannis. Communi itaque decreto Ottonem virum militarem ac strenuum in palatio Compendij Regem Gallorum creaverunt. Hic patrem habuit ex equestri ordine nomine Rupertum, avum verò paternum vocabulo Wittichindum de Saxonia Germaniæ profugum. Creatus verò Rex strenuè atque utiliter omnia gessit, Nortmannosque signis collatis intra Neustriam, hoc est, circa Sequanam in regione Parisiorum septies fudit, & novies in fugam convertit, & hoc ferè in quinquennio. Quibus tandem pulsus fames valida subsæcuta est, cum triennio terra Gallorum inculta remanserit. Eodem anno Adrianus Papa III. obiit, cui Stephanus ejus nominis quintus in Pontificatu succedens, præfuit annis sex. & diebus novem. Hic quoad vixit, in multa perturbatione Nortmannorum, Hunnorumque & Italicorum semper fuit. Qui cum esset in sancta religione probatissimus, constans in omni adversitate extitit, & spem suam omnem in adjutorio Altissimi collocavit. Ejus tempore in magna sanctitate claruerunt coram Deo & hominibus Luitprandus Papiensis Ecclesiæ diaconus, Vuldradus Bavarus, & Gerardus Pictaviensis Episcopus, quorû orationibus & consilijs mirificè fuit adjutus, qui multa in utraq; Gallia Ordinis nostri Cœnobio construxerunt.

DCCCLXXXVII.

Anno Regenbodonis Abbatis quarto Carolus Imperator tertius cognomento Grossus, postquam superioribus annis bella quædam cum Pannonijs gesserat, ita animo & corpore debilitatus est, ut in privatum se redigens vivendi modum, ad tantâ penuriam deveniret, ut etiam pane carens ab Arnulfo patruæle paucos redditus ad vitæ sustentationem grantanter acciperet. Ab hoc tempore usque ad primum Ottonem ferme per annos quinquaginta Imperium satis confusè fuit gubernatum. Nam in Italia Berengarius Forojulienensis usurpavit Imperium, ut suo loco dicemus.

DCCCLXXXVIII.

Anno Regenbodonis Abbatis quinto, indictione Romanorum sextâ, Rudolfus Monachus S. Aurelij Hirsaugiensis vir undecunquè doctissimus commentarium edidit super librum Tobie, sicut in principio ipsius operis patet: ubi præceptor Regenbodo Abbas introducit. Eodem quoque anno Arno Episcopus Herbipolensis inter Mislarum solemnitas in Saxonia occisus est. Qui præfuerat annis 36. mensibus quoque septem; fuit enim præsul magnæ prudentiæ religionis, & sanctitatis, qui occisus tertio iduum Julij inter Misnenses in prælio, dum celebraret ex more in castris, multis clarere cœpit miraculis. Huic in Episcopatu successit Rudolfus, & præfuit annis 17. & aliquot diebus: vir & ipse magnificus, qui multa impetravit Ecclesiæ suæ ab Imperatoribus privilegia.

Anno prenotato Arnulfus Dux Carinthiæ filius Carlomanni quondam Regis Baviariæ, de nobili concubina procreatus, communi electione Principum Imperator eligitur, & annis ferme duodecim imperavit:

cujus

Otto fit
Rex Galliarum.

Stephanus
Papa V.

Carolus ab-
dicat impe-
riū.

Rudolfus
Monachus
Doctor.

Arno Episc.
Herbipolē-
sis occidi-
tur.

Arnulfus
Dux eligi-
tur Impe-
rator.

cujus anno primo Carolus cognomento Grossus sive tertius quondam Imperator in magna, sicut dicitur, paupertate diem vitæ clausit extremum. Dominabatur autem in primis potens Imperator Bavaris, Suevis, Francis orientalibus, Lotharingijs atque Saxonibus. Cui Zvventeboldus Moravorum Dux viriliter repugnavit. Usque ad hæc tempora gens Ungarorum, cujus penè omnes nationes Europæ sævitiam sunt expectatæ: quibusdam difficillimis interpositionibus, quas clusas nominat vulgus, separata erat à nobis: ut neque ad meridianam, neque ad occidentalem plagam exeundi facultatem habuerit ullam. Arnulfus autem Rex cum Ducem Zvventeboldum prædictum superare nequiret, depulsis, pro dolor! his munitionibus, Ungarorum gentem scelerum cupidam in auxilium vocat: si tamen auxilium dici potuit, quod paulo post eo moriente, cum genti suæ, tum ceteris in meridie, occasuque degentibus grave periculum imò exitium penè ultimum fuit. Devicto igitur Zvventeboldo Arnulfus securè jam regno potitur, habens sub Imperio suo, sicut diximus, Bavariam, Sueviam, Franciam orientalem, Lotharingiam, Rhenum, Thuringiam, Frisiam, Saxoniam, Moraviam, Austriam, & omnes circumjacentes regiones. Ungari verò interim observato exitu, contemplatique regionem, malum in cordibus suis machinabantur, quod operibus postea demonstrarunt.

DCCCLXXXIX.

Anno Regenbodonis Abbatis sexto, Indictione Romanorum septimâ, obiit Richbodo Monachus, & Scholasticus sancti Aurelij Hirsaugiensis, vir omnium doctissimus, qui non minus exemplo sanctitatis, quam doctrinâ eruditionis commissos sibi Monachos juniores instituit. Huic Harderardus in schola monastica successit, natione Francus orientalis, vir doctus, & bonus, qui vix biennio docendi magisterio præfuit, quoniam post resignationem Regenbodonis in Abbatem hujus Monasterij assumptus fuit.

Anno prænotato, moritur Lutbertus Archiepiscopus Moguntinus, cui sanctus Sonderoldus Monachus Fuldensis in Pontificatu succedens præfuit annis duobus: vir doctus, & in omni sanctitate conspicuus, quem Nortmanni postea in civitate Wormatiensi occiderunt, sicut suo loco inferius dicemus. His quoque temporibus mortuo Carolo Imperatore tertio Italienses contempto Arnulfo perturbaverunt Imperium. Quorum una pars Berengarium filium Eberhardi Forojulensem sibi regem constituerunt: Alij verò Guidonem Spoletanorum principem suæ parti regem creaverunt. Qui conferto inter se prælio, tandem Guido victor evasit, & Berengarium de regno expulit. Mortuo autem Guidone filius ejus Lambertus Romam veniens Imperatorem se vocari ab omnibus voluit & præcepit. Arnulphus Imperator potentissimus, 12. annis strenuè imperans uxorem habuit nomine Lucardem filiam Guelfonis Bavaricæ Ducis, quæ peperit ei duos filios & unam filiam. Quorum primogenitus nomine Ludovicus post mortem Patris obtinuit Imperium. Secundo-genitus fuit Conradus Lotharingiæ Dux, cujus filius itidem Conradus post Ludovicum patrum etiam Imperator fuit. Porro filia materno nomine Lucardis vocabatur, quæ Ottoni Saxonum Duci nupta peperit Henricum postea Imperatorem primum. Ipsum verò Conradum

Lotha-

Zvventeboldus Moraviae Dux vincitur.

Richbodo Scholasticus obiit.

S. Söderoldus ex Monacho Archiepiscopus.

Guido & Berengarius regnant.

Arnulphi uxoris & filiorum nomina.

Cendebol-
dus Saurig
Arnulfi.

Otto Rex
Ducem ce-
pit Nort-
mannorū.

Ingo Ducē
baptizatu
interficiit.

Ingo cau-
sam agit.

Concedit
Rex veniā
Ingoni suo.

Lotharingiæ Ducem Secundo-Genitum Arnulphi Imperatoris Adelbertus comes Bambergensis postea interfecit: & ipsum Adelbertum comitem Henricus supradictus Imperator primus dolo Hattonis Archiepiscopi Moguntini circumventum capite truncari præcepit. Erat Arnulfo Imperatori ex concubina filius nomine Cendeboldus homo temeritatis multa, quem Lotharingiæ regem fecit: quem post mortem patris ad imperium aspirantem principes propter suam ferocitatem contemnentes abjecerunt; quoniam tanta fuit insolentia, ut nec manibus temperaret summos Christi invadere sacerdotes. Percussit pugno tam fortiter Archiepiscopum Coloniensem, quod velut mortuus jacuit horis 24. Regnabat eo tempore in Gallia, sicut diximus, Otto vir magnificus, qui multoties Nortmannorum in bello victor existens, postremò Ducem eorum Anscatillum nomine cepit, quem secum ad urbem Lemovicensem captivum duxit, ibique vitæ ac mortis optionem dedit; si baptizaretur, vitam; si renueret mortem intendens. Tyrannus mox absque contradictione baptizari se petijt, de quo dubium est, an fidei quidquam habuerit. Quia verò instabat solennitas Pentecostes, ac Episcoporum conventus regi aderat, ab Episcopis ei triduanum intenditur jejunium: die verò constitutâ, cum in Basilica S. Martialis Martyris post Episcoporum peracta officia in ipsum sacrum fontem à Rege Ottone excipiendus descenderet, jamque trinâ immersione in nomine Patris & filij & Spiritus Sancti baptizatus esset, Ingo antea signifer gladio educto, lethaliter eum transverberat, ac fontem sacratum vulneris effusione immaniter cruentat. Rex tantum facinus indignans Principibus trementibus homicidam rapi ac trucidari mandavit. At ille projecto in terram gladio fugiens, aram S. Martialis complexus est, indulgentiam à Rege & Principibus postulans, atque locum multis clamoribus respondendi petens. Jussu igitur Regis de commisso facinore responsum mox coram omnibus fitur, ortusque sic ait: *Deum voluntatis meæ conscium testor, nihil mihi charius fuisse vestrâ salutem, ò rex & viri. Amor vestri ad hoc me compulit, ob vestram salutem in has miseras præcipitavi me, pro omnium vita tantum subire periculum solus non formidavi. Et grande quidem facinus me perpetrâsse confiteor, sed majora inde commoda reor profutura. Regiam majestatem me provocasse ad iram certè non abnuo; sed maximam reipublicæ utilitatem exinde comparatam, non diffido. Consideretur animus in hoc factò meus, & quanta sit ex hac mea culpa utilitas patriæ oritura, sapiens quisq; recozitet. Tyrannum captum melius causâ petivisse baptismum, quis vestrum qui dubitat? qui post baptismum dimissus vicem certè pro viribus redditurus videbatur injurijs, ac suorum gravissimè ulturus interitum. Consultius ergo visum est mihi de medio auferre Tyrannum, quàm totius nostræ gentis rursus expectare, quod futurum imminebat, exitium. Hec est meâ causa facinoris, hæc me consideratio ad scelus commissum impulit, hoc pro salute Regis, atque suorum non trepidavi subire periculum. Et utinam mortem meam Patriæ libertas, ac rerum sequatur tranquillitas. Nunc si occisus propterea fuerò, ob Regis, & vestram, ò Principes, salutem libenter occumbo.* His voce prolatis parumper lugubri, alios traxit ad lachrymas, alios ad sui benevolentiam concitavit. Unde & milites pro illo agentes Regis animum demulcent, & ad pietatis clementiam reducunt, nihil prodesse Regi asserentes, si quispiam suorum iatereat, sed potius in occisione Tyranni esse latandum,

dum, vel quia in Domino vivat, si fidelis in fide discessit; vel quia cef-
faverunt ejus insidiæ penitus, si baptismum in dolo suscepit. Quibus Rex
animum temperans, tumulato Tyranno, Ingonem ad gratiam recepit,
& insuper castrum, quod Blesum nominant, ei liberaliter concedit; eò
quod ille, qui custodiam ejus habuerat in bello pyratice, fuerat occisus,
cujus & relictam viduam Ingoni dedit uxorem, quæ peperit ei Gerlo-
nem virum patri perquam simillimum.

DCCCXC.

Hoc anno, cujus major portio ultimo Regenbodonis Abbatis anno
connectitur, Arnulfus Imperator exercitum movit contra Nortmannos,
& multis eorum millibus trucidatis victor extitit. Claruit his tempori-
bus Adelgarius ex monacho Corbejenfis Cœnobij in Saxonia Bremensis
Archiepiscopus, vir doctus in scripturis divinis, & in conversatione sua
sanctissimus, qui strenuè rexit Ecclesiam sibi commissam annis viginti:
qui tandem moriens catalogo Sanctorum inscriptus est miraculis clarus,
cujus festum idibus maij celebratur.

Arnulfus
Nortman-
nos debel-
lat.

Adelgarius
ex Monach.
Archiepisc.

Regenbod.
resignat.

Anno Dominicæ Nativitatis prænotato, Regenbodo Abbas S. Au-
relij Hirsaugiensis à prima fundatione tertius, jam senio gravatus, cum
se privari amplexibus dulcissima Rachelis propter occupationes rei fa-
miliaris, diutius ferre non posset, Abbatiam suam in manus Convent-
us spontaneâ voluntate resignavit, vicesimâ scilicet die mensis Novem-
bris. Qui privatæ conversationi redditus, tantam vitæ religiosæ purita-
tem assumpsit, tantæque corpus suum austeritate macerabat, ut cunctis
non solum in exemplum cederet, sed etiam omnes, quotquot illum no-
verant, in stuporem verterentur. Nullum deinceps verbum otiosum
unquam protulit, levia vel scurrilia non solum non dixit unquam, sed
nec audire quidem talia ab aliquo consensit. Ejus ori, dum loqueretur,
Christus nunquam defuit, sed quidquid de ejus labijs processit, ædifica-
torium ad cælestis regni amorem fuit. Nemini obloquebatur penitus;
imò detrahentibus proximo suo in faciem contradixit: *De nobis male lo-
quamur, inquit, quoniam malis sumus, parcendum est proximis non presentibus;
quia detractores Deo odibiles, regno calorum penitus judicantur indigni.* Præ-
ter Dominicam castissimè jejunabat, parcus ciborum, sed vini semper
parcissimus: Appetitum carnis fortissimè in omnibus reprimebat, nec
unquam necessarijs ad satietatem vel mediocriter indulgit. Somno ute-
batur modico, & quantum naturæ postulabat extrema necessitas. In ora-
tionibus die ac nocte semper fuit continuus, & nullo unquam tempore
otiosus. Cumque aliquoties interrogaretur à fratribus, cur tantâ se ma-
ceraret inediâ, qui omnem vitam suam, ex quo Monasterium intravit,
sine crimine irreprehensibilem custodisset, ita respondit: *Quamvis pro-
tegente me gratiâ Dei vitam sine crimine in hanc usq; ætatem perduxerim, multa
nihilominus bonitatis opera neglexi, ex eo præsertim tempore, quo indignum me
vobis præfecistis Abbatem. Asserre namq; solet plures negligentias prælatiur a infir-
mis hominibus, quam virtutes. Unde oportet nos, quamdiu vivimus, peniten-
tiam agere, & nunquam à bonis operibus cessare.* Et dixit & fecit Regenbodo
venerabilis senex, & in sancta conversatione usque ad mortem
stabilis permansit.

Effatū ele-
gans.

G

De